

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

13 januari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over het uitblijven van de beloofde omzendbrief over de vrijstelling van de verkeersbelasting en van de belasting op inverkeersstelling voor personen met een handicap

Vraag om uitleg van de heer Lucien Suykens tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over teruggave van in het verleden betaalde registratierechten op onroerende goederen

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Dinsdag 13 januari 2004

VOORZITTER : De heer Marc van den Abeelen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over het uitblijven van de beloofde omzendbrief over de vrijstelling van de verkeersbelasting en van de belasting op inverkeersstelling voor personen met een handicap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Martelaer tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over het uitblijven van de beloofde omzendbrief over de vrijstelling van de verkeersbelasting en van de belasting op inverkeersstelling voor personen met een handicap.

Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, het gaat hier eigenlijk niet om een nieuwe vraag. Deze problematiek is op 22 oktober 2002 al inhoudelijk in deze commissie ter sprake gekomen. Toen heb ik de minister gevraagd een oplossing te zoeken voor de problemen in verband met de vrijstelling van de verkeersbelasting en van de belasting op de inverkeersstelling voor personen met een handicap. Dezelfde vraag is overigens ook op 18 februari 2003 al aan bod gekomen.

Ik zal de situatie kort even schetsen. Personen met een mindervalide kind of met een kind dat onbekwaam is verklaard, kunnen een vrijstelling van de reeds vermelde belastingen krijgen. Aangezien dit een gewestelijke bevoegdheid is geworden, kan de Vlaamse regering deze vrijstelling uitbreiden naar de momenten waarop het kind niet in de wagen zit.

De minister heeft mijn vragen om uitleg in deze commissie positief beantwoord. Hij heeft verklaard dat hij geen decreetgevend initiatief overweegt, maar dat hij de zaak door middel van een omzendbrief zou aanpakken.

Ik heb vele maanden op deze omzendbrief gewacht. Ik heb het kabinet van de minister meermaals gebeld met de vraag waar die omzendbrief bleef. Op een bepaald ogenblik was ik het wachten beu en heb ik een nieuwe vraag om uitleg ingediend. Ik ben er namelijk steeds van uitgegaan dat de minister zijn beloftes zou nakomen.

Deze vraag om uitleg dateert al van 1 december 2003. Sindsdien is weer meer dan een maand verstreken. Ik had eigenlijk gehoopt dat de minister dit ondertussen in orde zou hebben gebracht, zodat ik deze vraag om uitleg weer had kunnen intrekken. Helaas heb ik tot op heden geen omzendbrief gezien. Sinds oktober 2002 is op dit vlak geen enkele stap gezet.

Mijnheer de minister, waarom is die beloofde omzendbrief nog steeds niet verschenen ? Vindt u het eigenlijk belangrijk dat de Vlaamse overheid de regels versoepelt en deze vrijstellingen naar de gezinsgenoten van personen met een handicap uitbreidt ?

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, tijdens een van de vorige discussies over dit onderwerp hebben we het hier eveneens over het gebruik van de wagen door de echtgenoot of door de samenwonende partner van de persoon met een handicap gehad. Op de vraag of hij hiermee rekening wilde houden, heeft de minister toen het volgende geantwoord : 'Ten slotte kan ik u medelen dat ik het niet opportuun acht de administratieve versoepeling uit te breiden naar het gebruik door

Matthijs

de wettelijke echtgenoot of de samenwonende van de invalide of de persoon met een handicap.’

Mijnheer de minister, zijn op dit vlak ondertussen al veranderingen op til ? Ik denk hierbij in eerste instantie aan gezinnen die slechts over één wagen beschikken. Zal de vrijstelling worden uitgebreid naar het gebruik van die wagen door de echtgenoot of door de samenwonende partner van de persoon met een handicap ? Zijn op dit vlak reeds voorstellen geformuleerd ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, het is duidelijk dat we in dit dossier heel wat energie hebben moeten investeren om tot resultaten te komen. Ik zou mevrouw De Martelaer in eerste instantie willen zeggen dat hoop doet leven. Zoals straks zal blijken, heeft zij exact een jaar en twee dagen moeten wachten.

Ik zal eerst even de historiek van dit thema overlopen. Op 22 oktober 2002 hebben we hier een discussie gevoerd over de zeer stringente houding van de federale administratie inzake de controle op het persoonlijk gebruik van een auto door een persoon met een handicap. De houding van de federale administratie is toen aan de hand van een aantal voorbeelden geschetst.

Bepaalde personen met een handicap hebben recht op een vrijstelling van de BTW bij de aankoop van een wagen die voor persoonlijk gebruik bestemd is. Bovendien kunnen zij genieten van een vrijstelling op de jaarlijkse verkeersbelasting en van de belasting op de inverkeersstelling.

Mijnheer Matthijs, persoonlijk gebruik impliceert dat de persoon met een handicap het voertuig moet besturen of zich minstens in het voertuig moet bevinden wanneer het zich op de openbare weg bevindt. Dat is de basisvoorwaarde om van deze vrijstellingen te kunnen genieten. U hebt daarnet eigenlijk een vraag zonder voorwerp gesteld. Uw vraag verwijst eigenlijk naar het overschakelen op een heel nieuw systeem.

Mevrouw De Martelaer vraagt zich al geruime tijd af hoe de regels moeten worden geïnterpreteerd. De controles van de federale administratie zijn zeer stringent. Omwille van billijkheidsredenen trachten wij dit soepeler aan te pakken. In een aantal situaties is het immers perfect verklaarbaar dat

de gehandicapte niet langer in de wagen zit. Zo kan hij net op school zijn afgezet of kan de bestuurder net voor hem naar de apotheker rijden.

Zoals u weet, behoren de verkeersbelasting en de belasting op de inverkeersstelling sinds 1 januari 2002 tot de bevoegdheid van de gewesten. Het gewest int deze belastingen echter nog niet zelf. In de beleidsnota's in deze commissie hebben we steeds gezegd dat we onze eigen belastingen zelf willen innen, maar dan pas vanaf het ogenblik dat we klaar zijn om dat ordentelijk te doen. Dit is geen gemakkelijk dossier. Zolang we dit dus zelf niet innen, blijft de federale administratie instaan voor de invordering.

Op 5 december 2002 heeft op het kabinet van federaal minister Reynders op ons initiatief een gedachtewisseling plaatsgehad tussen vertegenwoordigers van de diverse gewesten en de federale administratie. De bedoeling van deze gedachtewisseling was na te gaan in welke mate de controle op het persoonlijk gebruik van het voertuig kan worden versoepeld, meer in het bijzonder wanneer het gaat over gezinnen met invalide kinderen of kinderen met een handicap. Er werd toen beslist om via een administratieve omzendbrief de houding van de administratie enigszins te versoepelen, maar dat steeds binnen de contouren van de huidige wettelijke voorwaarden, namelijk het persoonlijk gebruik van autovoertuigen door personen met een handicap.

Er is toen een akkoord bereikt over de volgende ontwerp tekst : ‘Rekening houdend hiermee zal de administratie voortaan geen kritiek leveren op het gebruik van het voertuig zonder de invalide of gehandicapte die minderjarig is of onder het statuut van verlengde minderjarigheid is geplaatst, voor zover dit slechts sporadisch gebeurt, het tevens gaat om een gebruik van het voertuig door de wettige vertegenwoordiger van de invalide of gehandicapte en het ten slotte ook het enige voertuig van het gezin betreft. Deze versoepeling zal worden gehandhaafd tot op het ogenblik dat de betrokken invalide in aanmerking komt voor hetzij de inkomensvervangende tegemoetkoming, hetzij de integratietegemoetkoming bedoeld door de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten.’

Op 31 januari 2003 heb ik minister Reynders meegedeeld het bereikte akkoord formeel goed te keuren. Alleen heb ik voorgesteld de vereiste van het sporadisch gebruik te laten vallen, omdat dit zou kunnen leiden tot een nieuwe discussie over wat nu precies sporadisch gebruik is.

Van Mechelen

Op 18 februari 2003 heeft mevrouw Van Cleuvenbergen me opnieuw ondervraagd over deze kwestie. U hebt zich daar toen ook bij aangesloten, mevrouw De Martelaer en ik heb toen de stand van zaken gegeven.

Op 20 juni 2003 hebt u me inderdaad een schriftelijke vraag gesteld. Daarop moest ik toen antwoorden dat bij mijn weten de omzendbrief, waarover nochtans alle betrokkenen het eens waren, nog steeds niet was verspreid door de federale administratie. Mijn kabinet heeft nochtans herhaaldelijk, onder meer op uw verzoek, informeel geïnformeerd naar de stand van zaken. Er werd steeds beloofd dat het allemaal snel in orde zou komen. Blijkbaar heeft het echter wat meer moeite gekost. Het kabinet van minister Reynders verwees naar de administratie, terwijl de administratie – waar mijn medewerkers ook goede contacten hebben – verwees naar het kabinet. Op 25 juni, dus 5 dagen na die vraag van mevrouw van Cleuvenbergen en uzelf, heb ik dan schriftelijk aan minister Reynders laten weten dat ik een spoedige uitvoering van het bereikte akkoord wenste.

Eind goed , al goed : op 24 oktober laatstleden heb ik dan van het kabinet van minister Reynders een e-mail ontvangen, met daarin de beloofde omzendbrief in beide landstalen die die dag aan alle betrokken diensten was toegezonden. De omzendbrief wordt nu ook zo in de praktijk toegepast door de diensten. Onze suggestie om het begrip 'sporadisch gebruik' te laten vallen, werd gevolgd.

Mevrouw De Martelaer, we hebben er allebei lang op moeten wachten, maar het probleem is nu opgelost. We hebben er bij het kabinet van minister Reynders op aangedrongen dat deze omzendbrief ook zou worden bekendgemaakt via de website van de federale overheid, www.fisconet.fgov.be. Zo kan ze ruimer worden verspreid bij alle betrokkenen.

Dit voorval bewijst andermaal dat het niet ideaal is de federale regering nog langer voor de invordering te laten instaan. Voor het einde van dit jaar moeten dit soort van zaken worden opgezegd, zodat Vlaanderen binnen 2 jaar ten volle zijn verantwoordelijkheid kan opnemen, mee in het kader van het organiseren van een beter bestuurlijk beleid. Maar : eind goed, al goed.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Dat klopt. Mocht u me de omzendbrief vorig jaar hebben toegezonden, dan had ik die vraag ook niet meer hoeven te stellen. Ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat de sector niet op de hoogte is. Anders zouden deze mensen me die vragen niet blijven stellen.

Minister Dirk Van Mechelen : Dat is dan baanbrekend werk voor ons, mevrouw.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Lucien Suykens tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over teruggave van in het verleden betaalde registratierechten op onroerende goederen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Suykens tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over teruggave van in het verleden betaalde registratierechten op onroerende goederen.

De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, mijn vraag gaat over de teruggave van in het verleden betaalde registratierechten. Ik dacht dat ik de decreetgeving terzake begreep. Blijkbaar is dat niet het geval, ofwel zijn mensen die er beter van op de hoogte zouden moeten zijn, dan toch niet zo goed ingelicht. Ik dacht dat de meeneembaarheid alleen geldt wanneer een belastingplichtige een onroerend goed aankoopt en dit zal aanwenden als hoofdverblijfplaats. Bij een nieuwe aankoop moet hij dan, om een deel van zijn registratierechten terug te krijgen, zijn vorige hoofdverblijfplaats verkopen. De vroeger betaalde rechten kunnen worden teruggegeven wanneer de nieuwe woning zijn hoofdverblijfplaats wordt, voor het opnieuw verkopen van de oude hoofdverblijfplaats. Naar aanleiding van nog toegelaten dienstbetoon hebben mensen me vragen gesteld over de voorwaarden voor die teruggave. Ik dacht de betrokkenen een goede uitleg te hebben verstrekt. Toen ze naar een notaris zijn gestapt, hebben ze echter een ander verhaal gehoord.

Suykens

Ik ben op de website van het departement gaan kijken, waar enkele voorbeelden met cijfers worden gegeven. Nemen we het voorbeeld van persoon X, een jonge alleenstaande vrouw die voor 2.100.000 frank (52.058 euro) een woning koopt, die dienst doet als hoofdverblijfplaats. Ze betaalt daar 262.500 frank (6.507 euro) registratierechten op. Op de website noemt men dat de aankoop A1. Nadien gaat zij samenwonen met haar vriend, persoon Y. Om dichterbij diens werk te wonen, kopen ze een nieuwe woning, om er hun hoofdverblijfplaats van te maken. Ze kopen die samen, voor een bedrag van 165.000 euro. Dat wordt dan de aankoop A2 genoemd. Ze betalen hierbij 16.500 euro registratierechten. De verdeling van de eigendom is een 50/50-verdeling. Dat houdt in dat X en Y in principe elk 8.250 euro registratierechten betalen. X verkoopt later haar eerste eigendom. Dan rijst de vraag hoeveel van de registratierechten de betrokkene kan terugkrijgen van de belastingdiensten. Ik heb die vraag al eens gesteld bij de begrotingsbesprekingen. Uw medewerker gaf me toen een antwoord dat overeen leek te stemmen met wat ik ook meende te hebben begrepen. De notaris van de mensen die me die vraag hebben gesteld, heeft echter een totaal andere uitleg gegeven. Hij stelde dat, daar X maar voor de helft eigenaar is van de nieuwe woning, ze maar de helft van de vroeger door haar betaalde registratierechten kan terugkrijgen. Hij verwijst voor die stelling naar omzendbrieven van de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen (AKRED). Ik heb getracht die te lezen, maar ik maak dat daar niet uit op. Daarom luidt mijn vraag: is die interpretatie van de notaris correct? Hoeveel kan de betrokkene terugkrijgen als ze haar eerste eigendom verkoopt? Kan persoon Y, die registratierechten gaat betalen op zijn eerste en enige woning, genieten van een verlaging? Ik denk het niet, maar wilde het toch bijkomend nog vragen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, sinds 1 januari 2002 hebben we in het Vlaams Gewest het nieuwe systeem van de meeneembaarheid van in het verleden betaalde registratierechten ingevoerd. Cruciaal daarbij is dat iemand die in het Vlaams Gewest zijn vroegere hoofdverblijfplaats verkoopt en een nieuwe hoofdverblijfplaats aankoopt, de vroeger betaalde registratierechten in mindering kan brengen van de registratierechten die hij naar aanleiding van de nieuwe aankoop verschuldigd is. De term 'hoofdver-

blijfplaats' is een cruciale term in dat decreet en de toepassingsmodaliteiten. Het is een *conditio sine qua non* om een en ander toe te passen. De filosofie achter dit systeem is dat op die manier grote gezinnen naar grotere woningen kunnen, en kleine gezinnen terug naar kleinere woningen, en dat de mobiliteit wordt vergroot.

Juridisch-technisch kan de meeneembaarheid twee gedaanten aannemen. Het kan een onmiddellijke verrekening zijn van de vroeger betaalde rechten, wanneer de verkoop van de vroegere hoofdverblijfplaats heeft plaatsgevonden voor de aankoop van de nieuwe hoofdverblijfplaats. Als, zoals meestal gebeurt bij een tweede transactie, men een nieuwe woning aankoopt en pas dan de oude woning verkoopt, dan wordt er niet gewerkt met het systeem van de verrekening, maar met het systeem van de teruggave. Aan dit systeem zijn vanzelfsprekend beperkingen en voorwaarden gekoppeld. Deze zijn *mutatis mutandis* van toepassing in zowel het geval van verrekening, als in het geval van teruggave. Telkens moeten dezelfde voorwaarden worden nageleefd.

Zo kan het terug te geven of het te verrekenen bedrag nooit meer bedragen dan het bedrag van het wettelijke aandeel dat de betrokkene verschuldigd is bij de aankoop van de nieuwe hoofdverblijfplaats. Wat als gevolg van de toepassing van deze beperking niet kan worden meegenomen, is echter niet verloren. Dat is niet onbelangrijk voor uw voorbeeld. Het kan nog worden meegenomen naar een latere verrichting. Het blijft dus gelden als bonuspunt.

Een tweede beperking – en het is die waarop uw vraag betrekking heeft – is de beperking van het meeneembaar bedrag tot 12.500 euro. Daarom kan ik al stellen dat de stelling van de notaris volgens ons fout is. Het decreet bepaalt uitdrukkelijk, zowel in het geval van verrekening als in het geval van teruggave, dat dit maximaal te verrekenen bedrag wordt bepaald in verhouding tot de fractie die de natuurlijke persoon bekomt in het nieuw aangekochte goed. In uw voorbeeld gaat het om een 50/50-verhouding, maar het kan ook gaan om een andere verhouding. De meeneembaarheid is misschien moeilijk in woorden te vatten, maar als men eenmaal de principes begrijpt, is het eigenlijk een heel eenvoudig en helder systeem voor de mensen in de immobiële sector en de notarissen. Daarom verbaast het me enigszins dat iemand een andere raad geeft. Ik was gastspreker voor de Confederatie Immobiële. Dit is ondertussen ingeburgerd, zij het dat er nog wat kleine bijstellingen nodig zijn.

Van Mechelen

Ik doe even de oefening in het door u aangehaalde concrete voorbeeld, mijnheer Suykens. Persoon X heeft op zijn eerste aankoop 6.507 euro aan registratierechten betaald. Dat is dus wat in zijn rugzak zit, bij manier van spreken. Het wettelijke aandeel in de rechten die verschuldigd zijn bij zijn volgende aankoop bedraagt de helft van 16.500 euro, dus 8.250 euro. Dat is zijn aandeel in die nieuwe aankoop. De beperking tot 12.500 euro is echter geldend per nieuw aangekocht onroerend goed, en daar het wettelijke aandeel hier 50 percent bedraagt, wordt de limiet van de verrekening bepaald op 50 percent van 12.500 euro, dus op 6.250 euro. Deze persoon had dus 6.507 euro in zijn rugzak. Hij kan de helft van 12.500 euro inbrengen in de nieuwe aankoop, waarbij hij 8.250 euro verschuldigd is. Dus blijft er 257 euro in zijn rugzak zitten. Die mag niet inbrengen in de verrekening met betrekking tot de meeneembaarheid van de registratierechten. Maar bij een latere verrichting, waarin het wettelijke aandeel van X bijvoorbeeld 100 percent bedraagt, kan dat excedent nog wel in rekening worden gebracht. Daar kan geen twijfel over bestaan. Ik verwijs naar de parlementaire bespreking van het ontwerp van decreet. Op bladzijde 17 van het verslag stel ik : ‘Het door de meerderheid ingediende amendement wil elke discussie uitsluiten, door te bepalen dat het maximum terug te geven bedrag wordt bepaald in verhouding tot de fractie die de natuurlijke persoon verkrijgt in het nieuw aangekochte goed. Een gehuwd koppel dat in aanmerking komt voor de meeneembaarheid, kan dus tweemaal 6.250 euro meenemen.’ Als de mensen in dit concrete geval een 60/40-verhouding toepassen in plaats van een 50/50-verhouding, dan kunnen ze die 257 euro ook mee inbrengen. Maar ik neem aan dat de partner liever de 50/50-verhouding zal hebben dan die aftrekbaarheid van 257 euro. Maar men kan het zo aan boord leggen dat men de rugzak volledig kan leegmaken.

In de administratieve omzendbrief van de federale administratie, wordt dit principe correct en helder

weergegeven. Deze omzendbrief is te raadplegen via de website www.fisconet.fgov.be. Het voorbeeld dat wordt aangehaald is er inderdaad een van de website, maar het is dus niet juist dat de betrokkene slechts 50 percent van de op de eerste aankoop betaalde rechten zou kunnen meenemen. Dat is het verschil in interpretatie.

Wat is nu de situatie van persoon Y ? Hij kan nog niet van de meeneembaarheid genieten, omdat hij nog geen rugzak heeft inzake registratierechten. Hij kan ook niet van het voordeel van het abatement genieten, want het abatement is enkel een instapmogelijkheid voor starters die zich begeven op de vastgoedmarkt. In sommige gevallen kan het voordeliger zijn het rugzakverhaal te laten vallen. Nemen we het voorbeeld van iemand die als alleenstaande een stukje grond heeft gekocht, met de bedoeling er later op te bouwen. Hij leert een partner kennen. Ze besluiten niet te bouwen, maar een appartement te kopen. Het zou dan wel eens kunnen dat dan het abatement in rekening brengen voordeliger is dan te trachten de registratie op de aankoop van het stuk grond in rekening te brengen via het rugzaksysteem. Dan moet de raadgever van de betrokkene de twee scenario's naast elkaar leggen. Maar in principe gaat het hier over starters. Wanneer iemand een woning heeft gehad, is het systeem van de meeneembaarheid meestal veel voordeliger. Daarover is geen discussie mogelijk. Ik zal u dit antwoord bezorgen, zodat het ook kan worden overgemaakt aan de betrokken raadsman.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de minister, ik dank u voor dit degelijke en uitgebreide antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.24 uur.*